శ్రీ వీరబ్రహ్మ సుప్రభాతమ్

(ఆంధ్ర టీకాతాత్పర్య వివరణ సహితమ్)

15519

శ్రీ కొండూరు వీరరాఘవాచార్య
ప్రణీతమ్

ప్రచురణ :
బ్రహ్మంగారి మఠం : కందిమల్లయపల్లె.

ప్రతులకు :
బ్రహ్మంగారి మఠం,
కందిమల్లయపల్లె P. O.
కడప Dt.

వేయి ప్రతులు
ప్రతి 60 నయా పైసలు

శుభకృత్తు, భాద్రపదము.
1962

ఈ సుప్రభాతము

శ్రీ వేంకటేశ సుప్రభాతమువలె శ్రీ వీరబ్రహ్మేశ్వరస్వామికిగూడ ఒక సుప్రభాతము ఉండవలయునన్న సంకల్పము బ్రహ్మముగారి మఠమున వ్యవహర్త (Agent) గా పనిచేయుచున్న శ్రీ బండికట్ల కోటీశ్వరశాస్త్రి గారిది. ఆ సంకల్పమును మఠాధిపతులగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీనివాసస్వాముల వారుగూడ అభినందించి ఆమోదించిరి. వారిరువురి ప్రేరణ కారణముగా నే నీ సుప్రభాతశ్లోక రచనమును గావించితిని.

ప్రభాత మనునది ప్రతిదినమును వచ్చునట్టిదే. దానిని సుప్రభాతముగా చేసికొనుట ఉత్తముల కర్తవ్యము. ప్రభాతకాలము భగవంతుని స్తోత్రమునకో, యోగ మంత్రా ద్యనుష్ఠానములకో వినియోగింపబడినచో సుప్రభాతము కాగలగు. భగవంతు నుద్దేశించిన సుప్రభాతము లన్నియు ఆ యుద్దేశ్యమును చరితార్థము చేయుటకే ప్రచలితము లయినవి.

నిద్రించుట, మేల్కాంచుట లనునవి ప్రాణిమాత్ర సాధారణ ధర్మములు. భగవంతుని నిద్రా జాగరముల కర్థము జగత్సృష్టి, జగత్ప్రళయములు మాత్రమే. ఆ భగవంతుడు మేల్కొన్నప్పుడు జగల్లీల నడచును; నిద్రించినప్పుడు జగత్తు ఆ శక్తిలో లీనమగును. మన నిద్రా జాగరములనుబట్టి ఆ సర్వశక్తికిని వానిని ఆరోపించుచున్నాము. విగ్రహారాధనములో స్వామికి అన్ని భోగములు జరుగవలయునుగాన, జోలపాటలు, మేలుకొలుపులు, కల్యాణములు, ఆరాధనములు అన్నియు శాస్త్రీయముగా జరుగవలసి యున్నవి. పరమేశ్వరునిగూర్చి యేది జరిగినను, అది యంతయు మన ఆత్మ ప్రబోధమునకే అని తెలిసికొనవలయును. భక్తులు ఈ సుప్రభాతముచేత తమ్ముతామే అజ్ఞాననిద్రనుండి మేల్కొలుపుకొనుచున్నారనుట రహస్యము.

ఈ సుప్రభాతము ఇరువదియాఱు శ్లోకములలో చేయబడినది. ఇందు ముఖ్యముగా బ్రహ్మముగారి గుణవిశేషములే గానము చేయబడినవి. పిమ్మట ఇరువది శ్లోకములలో స్తోత్రాదిక మొనర్పబడినది. అందు వీరబ్రహ్మ గురు స్తుతి, భక్తి నాయన పాదములను శరణొందుట, తన అపరాధములను క్షమింప వేడుకొనుట, తన మనోవాక్కాయము లాయనసేవలో సార్థకములు కావలయునని ప్రార్థించుట ముఖ్యములు. పిమ్మట పదునాఱు శ్లోకములలో వీరబ్రహ్మగురునికి మంగళాశాసనము చేయబడినది. అందును తచ్చరిత్ర గుణ గానమునకే ప్రాధాన్యము. సుప్రభాతము, స్తోత్రము, మంగళాశాసనము అను మూడు భాగములతో నొప్పు ఈ శ్లోకరాశిని పఠించి, అర్థము నెఱింగి ప్రవర్తించినవారికి శాంత్యానంద సౌఖ్యములు, మోక్షము సిద్ధించునని ఫలశ్రుతి. గ్రంథాంతమున తెలుగులో వ్రాయబడిన వీరబ్రహ్మాష్టకము చేర్పబడినది.

ఈ సుప్రభాతగ్రంథమును ముద్రించుటకు గుంటూరు వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ వేల్పూరు వీరభద్రాచార్యులుగారు వలసిన ధనము నొసంగిరి. వీరు బ్రహ్మముగారి మఠమున కెన్నో రూప్యముల కైంకర్యముల నొనర్చుచున్నారు; పెక్కు సత్కార్యములకును తోడ్పడుచున్న వదాన్యులు. ఇప్పు డీ గ్రంథమునుగూడ ఆచార్యులుగారు మఠమునకే సమర్పించి తమ వీరగురుదేవభక్తిని వ్యక్తము చేసికొనిరి. ఆ స్వామి శ్రీ వీరభద్రాచార్య దంపతులకు ఆయు రారోగ్య భాగ్యములను ప్రసాదించుగాక.

తెనాలి }
1–9–62 }

గ్రంథకర్త

ఓం

శ్రీ వీరబ్రహ్మ సుప్రభాతమ్

శ్రీ వీరబ్రహ్మ యోగీశ ! ప్రాతస్సంధ్యా ప్రవర్తతే,
ఉత్తిష్ఠ జగదాచార్య ! కర్తవ్యం లోకపాలనమ్. 1

టీక. శ్రీ వీరబ్రహ్మయోగీశ = వీరబ్రహ్మమను పేరుగల ఓ యోగీశ్వరుఁడా, ప్రాతస్సంధ్యా = ప్రాతస్సంధ్యాకాలము, ప్రవర్తతే = జరుగుచున్నది, జగదాచార్య = ఓ జగద్గురూ ! లోకపాలనం = లోకరక్షణము, కర్తవ్యం = చేయదగినది, (కనుక) ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము. (మేల్కొనవలసినది.)

తా. జగద్గురుడవగు నో వీరబ్రహ్మయోగీశ్వరా ! ప్రాతస్సంధ్య జరుగుచున్నది గావున, లోకరక్షణ కార్యార్థమై నీవు మేల్కొనవలసినది.

ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ వీరేశ ! ఉత్తిష్ఠ సమతావిభో !
ఉత్తిష్ఠ వేద వేదాన్త ధర్మ మర్మ ప్రచారక ! 2

టీక. వీరేశ = ఓ వీరేశ్వరస్వామీ, ఉత్తిష్ఠ-ఉత్తిష్ఠ = లే లెమ్ము. (శీఘ్రముగా మేల్కొంచుము) సమతావిభో = సమభావమునకు ప్రభుడవైనవాడా! ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము, వేద వేదాన్త ధర్మ మర్మ ప్రచారక = వేదములయొక్కయు, ఉపనిషత్తుల యొక్కయు ధర్మ రహస్యములను ప్రచారముచేయువాడా! ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము.

తా. సమతా సిద్ధాంతమునకు ప్రభుడవైన ఓ వీరేశ్వరస్వామీ! మేల్కాంచుము. వేదోపనిషత్తుల ధర్మరహస్యములను ప్రచారముచేసిన ప్రభూ! మేల్కాంచుము.

ఉత్తిష్ఠ లోకజననీ గోవిందాంబా మనోహర !
ఉత్తిష్ఠాశ్రిత మందార విశ్వరక్షా విధిం కురు ! 3

టీక. లోకజననీ గోవిందాంబా మనోహర=లోకమాతృస్వరూపిణి యైన గోవిందమ్మకు భర్తవైన వీరబ్రహ్మగురూ! ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము. ఆశ్రిత మందార = ఆశ్రయించినవారికి కల్పవృక్షమువంటివాడా! ఉత్తిష్ఠ = లెమ్ము. విశ్వరక్షావిధిం = విశ్వపాలనకార్యమును, కురు = చేయుము.

తా. జగన్మాతయగు గోవిందమ్మకు భర్తవును, ఆశ్రయించిన వారి వాంఛలను దీర్చుటకు కల్పవృక్షమైనవాడవును నగు ఓ స్వామీ! శీఘ్రమే మేల్కాంచి లోకరక్షణ కార్యము నొనర్పుము.

మాతస్సమస్త జగతాం మహనీయ వీర
బ్రహ్మేశ్వరప్రణయిని ! ప్రణతార్థదాత్రి !
శ్రీ కందిమల్లయ పురీశ్వరి ! లోకవంద్యే !
శ్రీ వీరయోగి దయితే ! తవ సుప్రభాతమ్. 4

టీక. సమస్తజగతాం = ఎల్ల లోకములకును, మాతః = అమ్మవును, మహనీయ వీరబ్రహ్మేశ్వర ప్రణయిని = మహాత్ముడగు వీరబ్రహ్మమునకు ప్రియురాలవును, ప్రణత అర్థదాత్రి = నమస్కరించినవారలకు ఫల

ములనిచ్చు దానవును, శ్రీకందిమల్లయపురీశ్వరి = మంగళకరమగు కందిమల్లయపురమున నివసించి పాలించుదానవును, లోకవంద్యే = లోకములచే నమస్కరింపదగినదానవును, శ్రీవీరయోగి దయితే = శ్రీవీరబ్రహ్మయోగి పత్నివగు నో తల్లీ! తవ = నీకు, సుప్రభాతం = శుభోదయము. (అగుగాక)

తా. సమస్త లోకములకు తల్లివీ, వీరబ్రహ్మేశ్వరుని ప్రేమను చూఱగొన్నదానవూ, నమస్కరించువారలకు సత్ఫలముల నిచ్చుదానవూ, కందిమల్లయపురమున నివసించి పాలించు దానవూ, లోకములచే నమస్కరింపబడుదానవూ, వీర బ్రహ్మగురుని పత్నివీ అగు నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

సుప్రభాతం భవే ద్దేవి! తవ నీరేజలోచనే!
గోవిందాంబాస్వరూపిణ్యా జగన్మాతు ర్జగచ్ఛ్రియై. 5

టీక. నీరేజలోచనే = తామరలవంటి కన్నులుగల, దేవి = ఓ దేవతా, గోవిందాంబా స్వరూపిణ్యాః = గోవిందమ్మరూపముననున్న, జగత్ మాతుః = లోకజననివైన, తవ = నీకు, జగత్ శ్రియై = లోకముల శ్రేయస్సుకొఱకు, సుప్రభాతం = శుభోదయము, భవేత్ = అగుగాక.

తా. తామరపూలవంటి కన్నులుగల ఓ దేవీ! గోవిందాంబా స్వరూపమునుదాల్చిన లోకజననివగు నీకు లోకములకు శుభము కలుగుటకొఱకై సుప్రభాత మగుగాక.

పూజోచిత ప్రసవ పత్ర సమృద్ధ హస్తా
భక్తా స్తపో విభవ సంభృత హృష్ట చిత్తాః,
ప్రాప్తా స్త్వదంగణ మభంగుర మంగళాఢ్యం
శ్రీవీర దేశికవిభో ! తవ సుప్రభాతమ్‌. 6

టీక. పూజా, ఉచిత, ప్రసవ, పత్ర, సమృద్ధ, హస్తాః = పూజించుటకు తగిన పుష్పములచేత పత్రములచేత నిండిన చేతులు గలవారును; తపస్, విభవ, సంభృత, హృష్ట, చిత్తాః = తపస్సంపదచేత భరింపఁబడినట్టియు సంతసించినట్టియు మనస్సులు గలవారును, అగు భక్తాః = భక్తులు, అభంగుర, మంగళ, ఆఢ్యం = శాశ్వతములైన శుభములతో నిండిన, (శాశ్వతసుఖమనఁగా మోక్షమని యర్థము) త్వత్, అంగణం = మీ ఆలయపు ముంగిలిప్రదేశమును, ప్రాప్తాః = చేరుకొన్నారు; శ్రీవీర దేశికవిభో ! = వీరబ్రహ్మమను పేరుగల గురుస్వామీ ! తవ = నీకు, సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక.

తా. ఓ వీరబ్రహ్మగురూ ! చిరకాలము తపస్సు చేసినవారును, సంతోషముతో గూడిన మనస్సులు గలవారును అగు నీభక్తులు పూజించుటకు దగినట్టి పూలను పత్రములను తీసికొని శాశ్వతములైన శుభములకు నివాసమైన నీ ఆలయప్రాంగణమును జేరుకొన్నారు. కాన నీకు సుప్రభాత మగుగాక !

ఆదాయ రమ్య సలిలాశయ పద్మగంధాన్
త్వత్సేవనాయ నితరా మతికౌతుకేన,
ప్రాభాత మందపవనాః పరిత శ్చరన్తి
గోవిందమా హృదయవల్లభ! సుప్రభాతమ్. 7

టీక. గోవిందమా హృదయవల్లభ = గోవిందమ్మ గారికి మనోనాథుఁడైనవాఁడా! ప్రాభాత మందపవనాః = ఉదయకాలపు మెల్లని గాడ్పులు ; రమ్యసలిలాశయ పద్మగంధాన్ = అందమైన కొలకుల లోని పద్మములయందలి సువాసనలను ; నితరాం = మిక్కిలిగా ; ఆదాయ = తీసికొని; అతికౌతుకేన = ఎక్కువ కుతూహలముతో ; త్వత్ సేవనాయ = నీసేవకొరకై ; పరితః = అంతట; చరన్తి = సంచారము గావించుచున్నవి. సుప్రభాతమ్ = నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

తా. ఓ గోవిందమా ప్రాణవల్లభ! ఉదయకాలమున మెల్లగా వీచెడు వాయువులు సరస్సులలోని తామరపూల సువాసనల నెక్కువగా గ్రహించి నీసేవ చేయవలయుననెడి కుతూహలముతో అంతట సంచరించుచున్నవి. ఆ మంద మారుతముల ననుభవించుటకై నీవు మేల్కొందువుగాక!

ఈషత్ప్రఫుల్ల సరసీజ రసప్రమత్తాః
పుష్పంధయా స్సహచరీ సహితా స్సుమంద్రం,
ప్రత్యూషయోగ్య పరమార్థ విబోధగేయం
గాయన్తి కక్కయగురో! తవ సుప్రభాతమ్. 8

టీక. కక్కయగురో = కక్కయ్యకు గురుడవైనవాడా! ఈషత్ప్రఫుల్ల సరసిజ రస ప్రమత్తాః = కొలదిపాటిగా విప్పారిన తామర పూలలోని మకరందముచేత మదించినట్టి; షట్పదయాః = తుమ్మెదలు; సహచరీ సహితాః = ప్రియురాండ్రతో గూడుకొనినవై; సుమంద్రమ్ = గంభీరముగా; ప్రత్యూషయోగ్య పరమార్థ విబోధ గేయమ్ = ప్రాతఃకాలమున పాడదగినదియు శ్రేష్ఠమగునర్థముతోఁ గూడినదియు నగు మేలుకొలుపుపాటను; గాయన్తి = పాడుచున్నవి; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = శుభోదయము అగుగాక!

తా. కక్కయ్యకు తత్త్వబోధ చేసిన గురుమూర్తీ! కొద్దిగా వికసించిన పద్మములలోని తేనెను త్రావి మదించిన తుమ్మెదలు తమ భార్యలతో గూడినవై ఉత్కృష్టార్థముతో నిండిన మేలుకొలుపును గంభీరముగా పాడుచున్నవి. నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

వీణాద్యనేక సుమనోహర వాద్యవర్గైః
ప్రౌఢప్రబంధ రచనా పటవః కవీంద్రాః,
నిర్మాయ తే సుచరితం కలిదోషనాశం
గాయన్తి విశ్వగురురాట్తవ సుప్రభాతమ్. 9

టీక. విశ్వగురురాట్ = ఓ లోకగురు మహారాజా! ప్రౌఢ, ప్రబంధ, రచనా, పటవః = ప్రౌఢములైన కావ్యములను వ్రాయుటలో సమర్థులైన; కవీంద్రాః = కవిశ్రేష్ఠులు; కలిదోషనాశమ్ = కలియుగమువందలి పాపములను నశింపఁజేయునట్టిదైన; తే = నీయొక్క; సుచరితమ్ = సచ్చరిత్రమును; నిర్మాయ = సృష్టించి; (వ్రాసి) వీణాద్యనేక,

సుమనోహర, వాద్యవర్గైః = వీణ మొదలైన పెక్కు మనోహర వాద్యములచేత ; గాయన్తి = పాడుచున్నారు ; తవ = నీకు, సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాత మగుగాక !

తా. ప్రౌఢములైన కావ్యములను వ్రాయుటలో నేర్పరులైన కవీశ్వరులు కలిదోషములను నశింప జేయునట్టిదైన నీ సచ్చరిత్రమును వ్రాసి వీణ మొదలగు వాద్యములను తోడుచేసికొని గానము చేయుచున్నారు. ఓ విశ్వ గురుమూర్తీ! నీకు సుప్రభాత మగుగాక !

బ్రహ్మాచ్యుతాభవ సురేశ్వర లోకబంధు
మూర్త్యాత్మక స్త్వ మితి కేచి దుదాహరన్తి;
మూర్తిత్రయీ రుచిరరూప ఇతీహ కేచిత్
గాయన్తి దేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 10

టీక. దేశికవిభో = గురుప్రభూ ! ఇహ = ఈలోకమున; కేచిత్ = కొందఱు; బ్రహ్మ...మూర్త్యాత్మకః. బ్రహ్మ = బ్రహ్మ; అచ్యుత = విష్ణువు; అభవ = శివుఁడు; సురేశ్వర = ఇంద్రుఁడు; లోకబంధు = సూర్యుఁడు అను; మూర్తి ఆత్మకః = పంచమూర్తుల స్వరూపుఁడవు; ఇతి = అని; ఉదాహరన్తి = చెప్పుచున్నారు; కేచిత్ = మఱికొందఱు; మూర్తిత్రయీ, రుచిరరూపః = బ్రహ్మ విష్ణువు శివుఁడు అను త్రిమూర్తులయొక్క మనోహరస్వరూపుడవు; ఇతి = అని; గాయన్తి = గానము చేయుచున్నారు; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాత మగుగాక !

తా. ఓ గురుప్రభూ ! ఈలోకమున పెద్దలగు కొందఱు నిన్ను సృష్టి, స్థితి, లయ, తిరోధాన, అనుగ్రహకర్తలగు బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివుఁడు, ఇంద్రుఁడు, సూర్యుఁడు అను పంచ మూర్తుల సమష్టి స్వరూపునిగా పేర్కొనుచున్నారు. మఱికొందఱు బ్రహ్మ, విష్ణు, శివు లను ముప్పూరు మూర్తుల సమష్ట్యవతారముగ భావించుచున్నారు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక !

కేచి ద్వదన్తి పరిపూర్ణ హరిస్వరూపం
గోపాలనాశ్రిత జనావన ముఖ్యకార్యైః
బ్రహ్మావతార మితి శిల్పగురుత్వహేతోః
కేచి ద్బ్రువన్తి గురురా ట్తవ సుప్రభాతమ్. 11

టీక. గురురాట్ = ఓగురుమహారాజా! కేచిత్ = కొందఱు; గోపాలన, ఆశ్రితజనావన, ముఖ్యకార్యైః = ఆవులను గాయుట ఆశ్రితులను రక్షించుట మున్నగు కార్యములచేత; పరిపూర్ణ హరిస్వరూపం = పరిపూర్ణమగు విష్ణ్వవతారమని; వదన్తి = చెప్పుచున్నారు; కేచిత్ = మఱికొందఱు; శిల్పగురుత్వహేతోః = శిల్పులకు గురుఁడవైన కారణమున; బ్రహ్మావతారమితి = బ్రహ్మదేవుని యవతారమని; బ్రువన్తి = చెప్పుచున్నారు; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతముఅగుగాక!

తా. ఓగురుమహారాజా! కొందఱు పండితులు నీవు విష్ణుమూర్తి చేసిన గోపాలనము ఆశ్రితజన రక్షణము మున్నగు స్థితి ప్రధాన కార్యములను చేసినందువలన నిన్ను విష్ణుమూర్తి యొక్క పరిపూర్ణావతారమని చెప్పుచున్నారు. సృష్టి

శిల్పము నొనర్చిన బ్రహ్మవలె నీవును అయో, దారు, తామ్ర, శిలా, స్వర్ణమయములగు పంచశిల్పములను నెర పినందువలన బ్రహ్మదేవుని యవతారమని చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాతమగుగాక.

వివ : వీరగురుడు పంచశిల్పములను స్వయముగాచేసి, వానిని సమాజతారకములుగా ప్రోత్సహించినాడన్న విష యము నిచ్చట స్మరింపవలయును.

ఏతన్మహాంధ్ర ధరణీకృత పుణ్యకార్యై
రుద్భూత దివ్యమహిమాఢ్య శివావతారం,
ఆచక్షతే పరమతత్త్వవిదో భవన్తం
శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 12

టీక. శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో = ఓ బ్రహ్మగురూత్తమా! పరమతత్వ విదః = శ్రేష్ఠమగు తత్వము నెఱింగిన పెద్దలు; భవన్తం = నిన్ను; ఏతత్, మహాన్ధ్రి, ధరణీకృత, పుణ్యకార్యైః = ఈవిశాలాన్ధ్రభూమి చేత చేయఁబడిన పుణ్యకార్యముల చేత; ఉద్భూత, దివ్య, మహిమాఢ్య, శివావతారం = పుట్టినట్టియు దివ్యమహిమలతో నిండినట్టియు శివుని యవతారమని; ఆచక్షతే = చెప్పుచున్నారు; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాత మగుగాక !

తా. ఓ బ్రహ్మగురువర్యా ! తత్వవేత్తలగు పెద్దలు నిన్ను గొప్పదగు ఈ తెలుగుదేశము చేసికొన్న పుణ్యములవలన ఆవిర్భవించిన దివ్యమహిమలుగల శంకరావతారమని చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక !

వివ: వీరబ్రహ్మము శైవకుటుంబమువారగు పాపఘ్ని మఠాధిపతులవద్ద పెరుగుట, అల్లాడుపల్లెలో వీరభద్రస్వామిని ప్రతిష్ఠించి నిజగురువుగా ఉపాసించుట మొదలగు దివ్యలీలలు ఇచ్చట అనుసంధింప దగినవి.

బ్రహ్మాచ్యుతాభవ ముఖాఖిల దేవతాంశ
భ్రాజిష్ణు మేవ కలయే గురురా డ్భవన్తం,
నానామనోజ్ఞ మహనీయ గుణాలయత్వాత్
శ్రీ వీరదేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 13

టీక. గురురాట్ = ఓ గురుమహారాజా! భవన్తమ్ = నిన్ను; నానా, మనోజ్ఞ, మహనీయ, గుణాలయత్వాత్ = పలువిధములైన మనోహర మహత్తర గుణములకు నిలయుఁడవైనందున; బ్రహ్మ......... భ్రాజిష్ణుమేవ. బ్రహ్మ = బ్రహ్మదేవుడు; అచ్యుత = విష్ణువు; అభవ = శివుఁడు; ముఖ = మొదలైన; అఖిల దేవతాంశ = సమస్త దేవతాంశములచేత; భ్రాజిష్ణుమ్ ఏవ = ప్రకాశించువానినిగానే; కలయే = తెలిసికొనుచున్నాను; శ్రీవీరదేశికవిభో = ఓ వీరబ్రహ్మగురుమూర్తీ! తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక!

తా. ఓ గురుమహారాజా! బ్రహ్మాదిసర్వదేవతలకు నుండునట్టి కొనియాడదగిన మహనీయగుణములు పెక్కులు నీలో నుండుటచేత నిన్ను బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివుఁడు మొదలగు సర్వదేవతలయొక్క అంశములను పొంది ప్రకాశించు సర్వదేవమయునిగా భావించుచున్నాను. ఇట్టి నీకు సుప్రభాతమగుగాక !

వివ : వీరగురుడు ఒక్క సత్పదార్థమే పలు నామ రూపములచే ప్రకాశించినదని బోధించినాడుగాన, ఆయనను సర్వదేవమయునిగా భావించుట సముచితము.

గోవిందమా హృదయ తామరసాబ్జబంధో!
సిద్ధోపసేవిత పదాబ్జ! దయైక సింధో!
ఏతే పఠన్తి చరితం తవ సూరిముఖ్యాః
శ్రీకందిమల్లయ పురీశ్వర! సుప్రభాతమ్. 14

టీక. గోవిందమా, హృదయ, తామరసాబ్జ, బంధో= గోవిందాంబయొక్క హృదయపద్మమును వికసింపఁజేయుటకు సూర్యునివంటివాడవును; సిద్ధ, ఉపసేవిత, పద, అబ్జ = సిద్ధప్పయను శిష్యునిచేత సేవింపబడిన పాదపద్మములు గలవాఁడవును;దయా, ఏకసింధో=దయకు సముద్రుఁడవును అగు; శ్రీకందిమల్లయ పురీశ్వర = కందిమల్లయ పల్లెయను గ్రామమున నివసించు ప్రభూ! ఏతే = ఈ; సూరిముఖ్యాః = పండితశ్రేష్ఠులు; తవ = నీయొక్క; చరితం = చరిత్రమును; పఠన్తి = చదువుచున్నారు; నీకు, సుప్రభాతమ్ = శుభోదయమగుగాక!

తా. ఉత్తమ గృహస్థాశ్రమ నిర్వహణము చేతను, లోకోద్ధరణ కార్యములచేతను,భార్యయగు గోవిందమ్మను సంతోషపెట్టువాఁడవును, శిష్యుఁడగు సిద్దప్పచేత సేవింపఁబడువాడవును, దయానిధివిసీ అగు నో కందిమల్లయపురమున వసించు వీరబ్రహ్మగురూ! ఇచ్చటకు విచ్చేసిన పండితులు నీచరిత్రమును చదువుచున్నారయ్యా! నీవుమేల్కొందువుగాక!

యా త్వన్నిరంతర నివాస విశేష హేతోః
శ్రీ కందిమల్లయపద ప్రకటా కుపల్లీ
బ్రహ్మస్థలాహ్వయ మగా ద్భువి లోకనాథ !
శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో ! తవ సుప్రభాతమ్. 15

టీక. లోకనాథ = ఓ లోకేశ్వరుఁడా ! భువి = భూమియందు; శ్రీకంది మల్లయపద ప్రకటా = కందిమల్లయ పదముచేత ప్రసిద్ధమయిన; యా = ఏ; కుపల్లీ = కుగ్రామము; త్వత్, నిరంతర, నివాస, విశేష హేతోః = నీయొక్క నిరంతర నివాసమను గొప్ప కారణమువలన; బ్రహ్మస్థల, ఆహ్వయమ్ = బ్రహ్మక్షేత్రమను పేరును; అగాత్ = పొందినదో; శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో = బ్రహ్మగురుత్తమా! తవ = అట్టి నీకు; సుప్రభాతమ్ = శుభోదయము అగుగాక!

తా. లోకేశ్వరుడవగు నో వీరబ్రహ్మగురూ! నీవు గృహస్థుఁడవై ఎల్లప్పుడును కాపుర ముండుటవలన కందిమల్లయపల్లె యను కుగ్రామము బ్రహ్మక్షేత్రమను ప్రసిద్ధిని జెంది భూమిపై కీర్తనీయమైనది. కందిమల్లయపల్లె కట్టి సుప్రసిద్ధి చేకూర్చిన నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

అన్నాజయాఖ్య నిజశిష్య వరోపదిష్ట
భావ్యర్థ బంధుర మహత్తర శాస్త్రవక్తః !
గాయన్తి తేఽద్భుత విభూతి లసచ్చరిత్రం
లోకా స్సదా మునివిభో ! తవ సుప్రభాతమ్. 16

టీక. అన్నాజయా..... వక్తః అన్నాజయాఖ్య = అన్నాజయ్య యను పేరుగల; నిజశిష్యవర = సొంతశిష్యునికి; ఉపదిష్ట = ఉపదేశింప బడిన; భావి అర్థబంధుర = భవిష్యద్విషయములతో నిండిన; మహత్తర శాస్త్ర వక్తః = గొప్పకాలజ్ఞానమను శాస్త్రిమును చెప్పినవాడా! లోకాః = లోకములు, తే = నీయొక్క, అద్భుత, విభూతి, లసచ్చరిత్రమ్ = ఆశ్చర్యకరములగు, అణిమాది విభూతులు కలదైయొప్పు చరిత్రమును; సదా = ఎల్లప్పుడు; గాయన్తి = గానము చేయుచున్నవి; మునివిభో = ఓ మునీంద్రా! తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక.

తా. ఓమునీశ్వరా! నీవు బనగానపల్లెలో అన్నాజయ్య యను శిష్యునికి రాబోవు సంగతులతో గూడిన గొప్పదైన కాలజ్ఞానము నుపదేశించినాడవు. జీవితములో ఆశ్చర్యకరములగు పెక్కు మహిమలను ప్రదర్శించినావు. లోకములు మహిమాఢ్యమగు నిట్టి నీసచ్చరిత్రమును గానము చేయుచున్నవి. నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

స్త్రీ శూద్ర భేద మపహాయ గుణైక దృష్ట్యా
రెడ్డ్యన్వవాయ భవ వేంకటరెడ్డి పత్న్యాః
మంత్రోపదేశ సహితం మహితాత్మ తత్త్వ
ముక్తం త్వయా మునివిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 17

టీక. మునివిభో = ఓమునీశ్వరా! త్వయా = నీచేత; స్త్రీశూద్రభేదమ్ = వీరుస్త్రీలు, వీరుశూద్రులు అనుభేదము; అపహాయ = వదలి; గుణ, ఏకదృష్ట్యా = గుణములయందలి ముఖ్యదృష్టితో; రెడ్డి, అన్వవాయ

భవ, వేంకటరెడ్డిపత్న్యై = రెడ్డివంశమున బుట్టిన వేంకటరెడ్డి భార్య యగు అచ్చమ్మగారికి; మంత్ర, ఉపదేశ, సహితం = మహామంత్రోపదేశముతో గూడినది; మహిత, ఆత్మతత్వం = కొనియాడదగిన ఆత్మ రహస్యము (ఆత్మజ్ఞానమన్న మాట) ఉక్తం = చెప్పబడినది: తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = శుభోదయమగుగాక!

తా. ఓబ్రహ్మమునీంద్రా! నీవు వీరుస్త్రీలు, వీరుశూద్రులు అను భేదమును పాటింపక గుణములకు మాత్రమే ప్రాధాన్యమిచ్చి బనగాన పల్లెలో రెడ్డివంశమున బుట్టిన వేంకటరెడ్డిగారి భార్యయగు అచ్చమాంబకు మంత్రోపదేశము చేసి జన్మతారకమగు ఆత్మతత్వమును గూడ బోధించితివి. ఇంత విశాలదృష్టిగల నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

గోవిందయాది సుత సిద్ధపముఖ్య శిష్యై
ర్విస్తార్యమాణ మహితాశయ మాననీయ!
త్వద్దర్శితాని సుపథాని విశాల విశ్వ
సంతారకాని మునిరాట్తవ సుప్రభాతమ్. 18

టీక. మునిరాట్ = ఓ మునీశ్వరా; గోవిందయాది, సుత, సిద్ధప, ముఖ్య, శిష్యైః = గోవిందయ్య మొదలగు కుమారులచేతను, సిద్దప్ప మొదలగు శిష్యులచేతను; విస్తార్యమాణ, మహిత, ఆశయ, మాననీయ = విస్తరింప జేయఁబడుచున్న గొప్ప భావములచేత పూజింపఁదగినవాఁడా! త్వద్దర్శితాని = నీచేఁజూపఁబడిన; సుపథాని = మంచి మార్గములు; విశాల, విశ్వ, సంతారకాని = విశాలమగు లోకమును తరింపఁజేయునట్టివి; తవ = అట్టి నీకు; సుప్రభాతమ్ = శుభోదయ మగుగాక!

తా. ఓ వీరబ్రహ్మమునీంద్రా! గోవిందయ్య, పోతులూరయ్య మొదలగు కుమారులచేతను, అన్నాజయ్య, సిద్దప్ప మొదలగు శిష్యులచేతను జగత్కల్యాణకరములయిన నీ భావములు ప్రచారము చేయఁబడినవి. లోకశ్రేయమునకు నీవు చూపిన మార్గములు ఒక్క భారతదేశమునే గాక, సమస్త ప్రపంచమునుగూడ తరింపఁ జేయునట్టివి. (నీసదుపదేశములకు దేశకాలములు ప్రతిబంధకములు కావని తాత్పర్యము) అట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

విప్రోఽయ మేష ధరణీపతి రేష వైశ్య
శ్శూద్రోఽయ మంత్యజ ఇతి స్వసుతః పరోఽయమ్
భేదం విహాయ గుణగౌరవ బద్ధ బుద్ధి
స్త్వం వర్తసే స్మ గురురాట్తవ సుప్రభాతమ్. 19

టీక. త్వం = నీవు, అయం = వీడు, విప్రః = బ్రాహ్మణుడు, ఏషః = ఇతడు, ధరణీపతిః = రాజు, ఏషః = ఇతఁడు. వైశ్యః = కోమటి, అయం = వీడు, శూద్రః = శూద్రుఁడు, (వీడు) అంత్యజ = చండాలుఁడు; అయం = వీడు, స్వసుతః = సొంతకొడుకు, (వీడు) పరః = ఇతరుఁడు ఇతి = అని, భేదం = భేదమును, విహాయ = వీడి, గుణగౌరవ బద్ధ బుద్ధిః = గుణములయొక్క గౌరవమునందే బంధింపఁబడిన బుద్ధిగలవాఁడవై, వర్తసేస్మ = ప్రవర్తించినాఁడవుకదా!, గురురాట్ = ఓ గురురాజా! తవ = నీకు, సుప్రభాతమ్ = శుభోదయము అగుగాక.

తా. కులభేదములచే కూలిపోవు లోకమున నీ వవతరించి వీఁడు బ్రాహ్మణుఁడు, వీడు క్షత్రియుఁడు, ఇతఁడు వైశ్యుఁడు

ఇతఁడు శూద్రుఁడు, ఇతఁడు చండాలుఁడు, వీడు నా కొడుకు, ఇతఁ డింకొకడు అను భేదమును వదలి సద్గుణములకు మాత్రమే ప్రాధాన్య మొసగి, అన్ని తరగతుల వారిని మన్నించినావు. ఇట్టి గురుమహారాజవగు నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

కక్కయ్యనామక మతిప్రవిమూఢబుద్ధిమ్
భార్యాం విదార్య మణిపూరక ముఖ్య షట్కమ్,
అన్వేషయ న్త మకరోః శ్వపచం కృతార్థం
శ్రీ వీరదేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 20

టీక. శ్రీ వీరదేశికవిభో! = ఓ వీరగురూత్తమా! భార్యాం = పెండ్లమును; విదార్య = కత్తితో చీల్చి; మణిపూరకముఖ్యషట్కం = మణిపూరకము మున్నగాగల షట్చక్రములను; అన్వేషయ న్తమ్ = వెదకుచున్నవాఁడును; అతిప్రవిమూఢబుద్ధిం = గాఢమగు నజ్ఞానముతోఁ గూడిన బుద్ధిగలవాఁడును నగు; కక్కయ్యనామకం = కక్కడను పేరుగల; శ్వపచం = కుక్క మాంసము తినునట్టి మాదిగవానిని; కృతార్థం = తత్త్వోపదేశముచేత ధన్యునిగా; అకరోః = చేసితివి; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = మేలుకొలుపు అగుగాక!

తా. ఓ వీరబ్రహ్మగురూ! నీవు చేయు షట్చక్ర రహస్య బోధలను బుద్ధిమాంద్యముచేత అర్థముచేసికొనఁజాలక భార్యాశరీరమున వానిని వెదకఁదలచి, ఆమెను కత్తితో కోసి చూచి నిష్ఫలుఁడైన కక్కడను మాదిగవానికి తత్త్వ

బోధ చేసి వాని భార్యను బ్రతికించి కృతార్థునొనరించితివి. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక !

నానా మతోక్త వివిధార్థ విభిన్న సత్యా
న్యాలోచ్య సంయమపరీత విశాలబుద్ధ్యా
తత్త్వం భవే ద్బహుముఖీన మితి త్వయోక్తమ్
శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 21

టీక. శ్రీ బ్రహ్మ దేశికవిభో = ఓబ్రహ్మగురూత్తమా! నానా, మతోక్త, వివిధార్థ, విభిన్న సత్యాని= పెక్కు మతములయందు చెప్పబడిన పలు ప్రయోజనములు గల వేఱు వేఱు సత్యములను; సంయమ, పరీత, విశాల బుద్ధ్యా= సంయమ జ్ఞానముతో గూడిన విశాలమగు బుద్ధితో; ఆలోచ్య=సమాలోచించి; తత్త్వమ్=మూలతత్త్వమనునది; బహుముఖీనమ్ = అనేకముఖములు గలదై; భవేత్ =ఉండును. ఇతి = అని; త్వయా=నీచేత; ఉక్తమ్ = చెప్పబడినది; తవ=నీకు; సుప్రభాతమ్= శుభోదయ మగుగాక.

తా. ఓవీరబ్రహ్మగురూ! నీవు ధ్యాన ధారణా సమాధులను మూడింటి సమష్టియైన సంయమమును అనుష్ఠించి, మహత్తరమగు ప్రాతిభజ్ఞానమును సంపాదించిన మహాయోగీశ్వరుడవు. అన్ని మతములును పలు ప్రయోజనములుగల వివిధ సత్యములను చాటుచున్నవి. పరిపూర్ణజ్ఞానము లేనివారు అవి వేఱు వే అని భావించి కలహించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో సమ్యగ్జ్ఞానము నార్జించిన విశాల బుద్ధితో నానామతసత్యముల నర్థముచేసికొని తత్త్వమనునది బహు

ముఖములు గలదై విరాజిల్లుచుండుననియు, ఒక ముఖ మును మాత్ర మెఱింగినవాడు మఱియొక ముఖమును అసత్యమనరాదనియు, లోకమునకు నీవు చాటియున్నావు. ఇట్టి సంపూర్ణ జ్ఞానఖనివగు (సర్వజ్ఞుడవు) నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

గోవిందయాఖ్యగణకం ధరణీసురేశం
చండాలవర్గ భవ కక్కయ భక్తముఖ్యం,
త్వం వీక్షసే స్మ కరుణాసమయైవ దృష్ట్యా
శ్రీ బ్రహ్మ దేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 22

టీక. శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో = ఓవీరబ్రహ్మగురూత్తమా! త్వమ్ = నీవు; ధరణీసురేశమ్ = బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుఁడయిన; గోవిందయాఖ్యగణకమ్ = గోవిందయ్య యను పేరుగల గ్రామకరణమును; చండాలవర్గ, భవ, కక్కయా, భక్త, ముఖ్యమ్ = అంత్యవర్ణమునఁబుట్టిన కక్కఁడను భక్త శ్రేష్ఠుని; కరుణాసమయా = కారుణ్యముచేత సమానమైన; దృష్ట్యా, ఏవ = దృష్టితోడనే; వీక్షసేస్మ = చూచినాఁడవు; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక!

తా. ఓ బ్రహ్మదేశికవర్యా! నీవు బ్రాహ్మణుఁడైన కరణము గోవిందయ్యను, మాదిగవాఁడైన కక్కయభక్తుని పక్షపాతములేక సమానమగు దయాదృష్టితోడనే చూచి తత్త్వార్థము నుపదేశించినావు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక!

"ముస్లిం"మతానుచర మూఢ ధరాధినాథాన్
హిందూమతః పరమ ఇత్యభిమన్యమానాన్,
ఉద్బోధ్య సాధిత మహో! మతసామరస్యమ్
దేవ! త్వయా మునివిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 23

టీక. దేవ = ఓ దేవ! ముస్లింమతానుచర, మూఢ, ధరాధినాథాన్ = మహమ్మదీయ మతము వారైన జ్ఞానహీనులగు నవాబులను; హిందూమతః = హిందూమతమే; పరమః = శ్రేష్ఠమైనది; ఇతి = అని; అభిమన్యమానాన్ = అభిమానించువారైన హిందువులను; ఉద్బోధ్య = ప్రబోధించి; మతసామరస్యమ్ = ఉభయమతములకైక మత్యము; సాధితమ్ = సాధింపఁబడినది; అహో = ఆశ్చర్యము; మునివిభో! = మునీశ్వరుఁడా! తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక!

తా. మహమ్మదీయమతమే గొప్పదను మూఢవిశ్వాసముగల తురకనవాబులను, హిందూమతమే శ్రేష్ఠమనుకొని పెట్టు వీగు హైందవులను సద్బోధలచే ప్రబోధించి, ఉభయ మతములకు నీవు సామరస్యమును సంపాదించినావు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

అష్టాంగయోగ పదవీ మధిరుహ్య బాఢ
మధ్యాత్మయోగ మనుశాసయత స్త్వమేయం,
రీతి ర్ముముక్షుషు మహత్తర యోగశక్తిం
జ్ఞానం తనోతి మునిరా ట్తవ సుప్రభాతమ్. 24

టీక. మునిరాట్ = ఓ మునీశ్వరా! అష్టాంగయోగపదవీమ్ = అష్టాంగయోగ మార్గమును; అధిరుహ్య = ఆరోహించి; అధ్యాత్మయోగం = జ్ఞానయోగమును; బాఢం = మిక్కిలిగా; అనుశాసయతః = బోధించునటువంటి; తవ = నీయొక్క; ఇయం = ఈ; రీతిః = పద్ధతి; ముముక్షుషు = మోక్షము బడయఁ గోరువారియందు; (సాధకులయందు) మహత్తర యోగశక్తిమ్ = గొప్పదగు యోగశక్తిని; జ్ఞానం = సుజ్ఞానమును; తనోతి = విస్తరింపఁజేయుచున్నది; తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక.

ఓ వీరబ్రహ్మమునీంద్రా! అష్టాంగయోగము నాచరణలోఁ బెట్టి, బ్రహ్మాత్మైక్యజ్ఞానమును శిష్యసమూహమున కుపదేశించునట్టి నీమార్గము ముముక్షువులగు సాధకులలో గొప్ప యోగ సామర్థ్యమును, జ్ఞానశక్తిని పెంపొందించుచున్నది. అనేకులగు గురువులు యోగశక్తిలేని వాచామాత్రజ్ఞానులై యుండ నీవు వారికి భిన్నముగా యోగమును, జ్ఞానమును కలిపి శిష్యులకు బోధించి వారి ననుభవజ్ఞాన సంపన్నులనుగా జేసినాఁడవు. ఇట్టి నీకు సుప్రభాత మగుగాక.

వేదాన్తవేద్య! మహనీయ గుణాలవాల!
ధ్యానైకగమ్య! పురుషోత్తమ! భవ్యశీల!
యోగీశ్వరేడ్య! సముతామిత దివ్యకీర్తే!
శ్రీ వీరదేశికవిభో! తవ సుప్రభాతమ్. 25

వేదాన్తవేద్య! = వేదాన్తములగు నుపనిషత్తులచే నెఱుఁగఁదగిన వాఁడవును; మహనీయగుణ, ఆలవాల = పూజింపఁదగిన గుణములకు నిల

యుండవును; ధ్యాన, ఏక, గమ్య = ధ్యానమను ముఖ్యసాధనముచేత నే పొందఁదగినవాఁడవును; పురుషఉత్తమ = పురుషులలో శ్రేష్ఠుడవును; (పరమాత్మరూపుడవును) భవ్యశీల = మంచిస్వభావము గలవాడవును; యోగీశ్వర, ఈడ్య = యోగీంద్రులచే స్తుతింపఁదగినవాడవును; సమతా, అమిత, దివ్యకీర్తే! = సమత్వముచేత గల్గిన మితిలేని శ్రేష్ఠ మగు కీర్తిగలవాడవును అగు; శ్రీవీరదేశికవిభో = ఓ వీరబ్రహ్మ గురూ! తవ = నీకు; సుప్రభాతమ్ = సుప్రభాతము అగుగాక.

తా. ఉపనిషద్వాక్యములచే నెఱుఁగఁదగినవాడవును, ప్రాజనీయగుణములుగలవాఁడవును, ధ్యానమార్గముచేఁ బొందఁదగినవాడవును, పురుషులలో శ్రేష్ఠుఁడవును, హృదయమనుపురమున వసించుపరమాత్ముఁడవును, యోగ్యమగు నడవడిగలవాఁడవును, యోగీశ్వరులచే నుతింపఁబడువాడవును, సమతాయోగ ప్రచారముచేత గొప్ప కీర్తి నార్జించినవాడవును నగు వీరగురూత్తమా! నీకు సుప్రభాతమగుగాక.

ఏవం విధాతిమధురార్థ గభీర సత్యం
శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభో ర్వర సుప్రభాతమ్,
యే భక్తిపూర్ణహృదయా నిరతం పఠన్తి
తేషాం భవే దిహ పరత్ర చ శర్మ ముక్తిః. 26

టీక. ఏవంవిధ, అతిమధుర, అర్థ, గభీర, సత్యమ్ = ఈవిధమైన మధురార్థములు, గంభీరసత్యములు కల; శ్రీ బ్రహ్మదేశికవిభోః = శ్రీ వీర బ్రహ్మగురునాథునియొక్క; వర సుప్రభాతమ్ = శ్రేష్ఠమగు సుప్ర

భాతమును; యే = ఎవరు; భక్తిపూర్ణహృదయాః = భక్తితో నిండిన హృదయములు గలవారై; నిరతమ్ = ఎల్లప్పుడు; పఠన్తి = చదువు చుందురో; తేషామ్ = అట్టివారికి; ఇహ = ఈలోకమున; పరత్ర = పరలోకమున; శర్మ = సౌఖ్యము; ముక్తిః, చ = అంత్యకాలమున మోక్షమును; భవేత్ = కలుగును.

తా. ఈవిధమైన మధురార్థములతోడను, గంభీరమైన సత్యములతోడను కూడిన వీరబ్రహ్మేశ్వరస్వామి సుప్రభాతమును భక్తిభరిత చిత్తులై పఠించువారికి ఇహపరలోకములందు సౌఖ్యమును, అంత్యకాలమున మోక్షమును సంప్రాప్తమగును.

శ్రీ వీరబ్రహ్మ సుప్రభాతమ్
సమాప్తమ్

ఓం

శ్రీ వీరబ్రహ్మ స్తోత్రాదికమ్

శ్రీ విరాట్పోతులూర్వీర బ్రహ్మణే హృత కర్మణే
గురూణాం గురవే కల్పతరవే శ్రేయోఽర్థినాం నమః. 1

టీక. హృతకర్మణే = హరింపబడిన ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధములను కర్మములు గలవాడునగు; గురూణామ్ = గురువులకుసైతము; గురవే = గురువైనవాడును; శ్రేయః, అర్థినామ్ = శుభములను గోరు వారికి; కల్పతరవే = కల్పవృక్షమైనవాడును నగు; శ్రీవిరాట్పోతులూర్వీరబ్రహ్మణే = విరాట్టు అను పదముచే ప్రఖ్యాతుడైన పోతులూరి వీరబ్రహ్మముగారికి; నమః = నమస్కారము.

తా. ఆగామి సంచిత ప్రారబ్ధరూపములైన కర్మబంధములు లేనివాడును, గురువులకుసైతము సదుపదేశము చేయదగిన గురూత్తముడును, ఐహికాముష్మిక పారమార్థిక రూపములైన సమస్త శుభములను గోరు నర్థులకు కల్పవృక్షమైనవాడును నగు వీరబ్రహ్మగురునికి నమస్కారము.

ఈశ్వరీ నామికా సాధ్వీ యత్పౌత్రీ బ్రహ్మవాదినీ
ప్రేరితా స్త్రీజనక్షేమం చక్రే తస్మై నమో నమః. 2

టీక. సాధ్వీ = సచ్చరిత్రయు; బ్రహ్మవాదినీ = పరబ్రహ్మతత్త్వమును బోధించునదియు; ఈశ్వరీ నామికా = ఈశ్వరమ్మయను పేర నొప్పునదియునగు; యత్పౌత్రీ = ఎవనియొక్క మనుమరాలు; ప్రేరితా = తాతగారిచే ప్రేరేపింపబడినదై; స్త్రీజనక్షేమమ్ = మహిళాభ్యుదయమును; చక్రే = చేసెనో; తస్మై = అట్టిబ్రహ్మగురునికి; నమోనమః = మాటిమాటికి నమస్కారము.

తా. మంచినడవడి కలదియు, బ్రహ్మ గురని పౌత్రియు, పరబ్రహ్మతత్త్వమును సర్వ మానవ సులభ మొనర్చినదియు నగు ఈశ్వరీదేవి యెవరిచే ప్రేరేపింపబడి స్త్రీజనాభ్యుదయమునకు పలురీతుల పాటుపడెనో, అట్టి మహిళాభ్యుదయ హేతువైన బ్రహ్మగురునికి పదేపదే నమస్కరించుచున్నాను.

వివ:- గోవిందయ్యగారి కుమార్తెయు, ఆదిశక్తి యవతారమని ప్రసిద్ధిగన్నదియు నగు ఈశ్వరమ్మ యావజ్జీవము బ్రహ్మచారిణియై యుండి, స్త్రీలకు బ్రహ్మ విద్యోపదేశము చేయుచు పలువిధముల వారియున్నతికి పాటుపడుటకు బ్రహ్మముగారే పరమకారణ మని తెలియవలయును.

వీరభద్రగురో రర్చా కార్యేణాఖిల మానవాన్
విగ్రహారాధనాధీనాన్ కుర్వతే తే నమోనమః. 3

టీక. వీరభద్రగురోః = వీరభద్రస్వామి యను గురువుయొక్క; అర్చాకార్యేణ = పూజించుటయనుకర్మచేత; అఖిల, మానవాన్ = మనుష్యుల

నందఱిని; విగ్రహ, ఆరాధన, అధీనాన్ = మూర్తిపూజకు స్వాధీను లైనవారినిగా; కుర్వతే = చేయుచున్న; తే = నీకు; నమోనమః = మాటిమాటికి నమస్కారము.

తా. బ్రహ్మము అల్లాడుపల్లెలో వీరభద్రస్వామిని ప్రతిష్ఠించి, ఆమూర్తినే తన గురువుగా భావించి పూజించుటచేత ఆయనను ఆదర్శముగా పెట్టుకొని మనుష్యులందఱును విగ్రహారాధనలోని విశేషమును గ్రహించి మూర్తిపూజా పరులైనారు. అట్టి బ్రహ్మగురునికి పునః పునర్నమస్కారములు.

వివ:–మహమ్మదీయులు విగ్రహారాధనకు వ్యతిరేకులు కావున, దేశము మహమ్మదీయ వాతావరణముతో నిండిన యానాడు బ్రహ్మగురుడీ మూర్తిపూజపై జనులకు విశ్వాసము కల్పింపనెంచి, వీరభద్రస్వామిని స్వయముగనే చెక్కి అల్లాడుపల్లెలో ప్రతిష్ఠించి, తానే స్వయముగా తదర్చావిధానములో తొలి దేవపూజకుడై లోకమున కాదర్శమును నిరూపించినాడని గ్రహింపవలయును.

నిర్గుణారాధనస్యాపి సగుణారాధనస్య చ
తన్వతే తుల్యమర్యాదాం తత్త్వదృష్ట్యా గురో! నమః. 4

టీక. గురో=ఓబ్రహ్మగురుమూర్తీ! నిర్గుణ, ఆరాధనస్య, అపి = నిర్గుణతత్త్వమును ఆరాధించుటకును; సగుణ, ఆరాధనస్య చ = సగుణబ్రహ్మసమా

రాధనమునకును; తత్త్వదృష్ట్యా = యథార్థదృష్టిచేత; తుల్యమర్యాదామ్=సమానగౌరవమును; తస్వ తే = ఇచ్చువాడవైననీకు; నమః = నమస్కారము.

తా. ఓ గురుదేవా! నీవు సగుణ నిర్గుణ రూపముగా నున్న పరబ్రహ్మముయొక్క తత్త్వము నెఱింగిన వాడవు గాన, సగుణ నిర్గుణార్చనలకు సమ ప్రాధాన్యము నొసంగియున్నావు. ఇట్టి నీకెల్లప్పుడు నమస్కారము నర్పించు చున్నాను.

దివ్య కారుణ్య పూర్ణాయ దివ్యానంద ప్రదాయ చ
దివ్యశాంతి ప్రదాత్రే తే దివ్యయోగగురో! నమః. 5

టీక. దివ్యయోగగురో = శ్రేష్ఠమగు యోగము నుపదేశించిన గురుమూర్తీ! దివ్య, కారుణ్య, పూర్ణాయ = శ్రేష్ఠమగు దయతో నిండినవాడవును; దివ్యానందప్రదాయ, చ=దివ్యానందమునిచ్చువాడవును; దివ్యశాంతి ప్రదాత్రే = దివ్యమగు శాంతినిచ్చువాడవును నగు; తే = నీకు; నమః= నమస్కారము.

తా. ఓ దివ్యయోగాచార్యా! దివ్యమగు దయతో నిండి, దివ్యానంద శాంతులను ప్రసాదించు మహానుభావుడవైన నీకు నమస్కారము.

వివ:- మానవులకు కావలసినవి అతిభౌతికములయిన శాంత్యానందములు. అట్టి దివ్యానంద శాంతులను భక్తులకు

ప్రసాదింపగల దివ్య కారుణ్యము బ్రహ్మగురునిలో నున్నది. కనుక ఆయన సముపాస్యుడు.

విదితాఖిలవేద్య ! దయాజలధే !
గదితాఖిలతత్త్వ రహస్యనిధే !
ముదితాఖిల భక్తవరార్చ్య ! విభో !
ప్రదిశాభయదాన మనీశ్వర ! మే. 6

టీక. విదిత, అఖిల, వేద్య = తెలియఁబడిన సమస్తమైన తెలియఁదగిన విషయములు గలవాఁడా! దయాజలధే = దయాసముద్రుఁడా! గదిత ......నిధే. గదిత = చెప్పఁబడిన, అఖిలతత్త్వ = ఎల్ల తత్త్వముల యొక్క; రహస్య = రహస్యములకు; నిధే = నివాసమైనవాఁడా! ముదిత, అఖిల, భక్తవర, అర్చ్య = సంతుష్టినందిన సమస్తభక్తవర్యుల చేతపూజింపఁదగినవాఁడా! అనీశ్వర = ఈశ్వరుఁడులేని; విభో = ప్రభూ ! మే = నాకు ; అభయదానమ్ = అభయప్రదానమును; ప్రదిశ = ఇమ్ము.

తా. ఓ ప్రభూ! ఎఱుగఁదగిన సమస్త విషయములను నీవెఱుంగుదువు. నీవు సమస్తతత్త్వములరహస్యములనుఁ జెప్పినాడవు. తత్త్వజ్ఞానముచే సంతుష్టినందిన భక్తులకుఁ బూజనీయుడవగునో తండ్రీ ! నాకు సంసార భయము లేకుండ చేయుము.

శరణాగత వత్సల! వీరగురో!
కరుణాకర! సంశ్రితకల్పతరో!
చరణానత సంసృతి తాపహర!
నిరవద్యగుణోత్తర! పాలయ మామ్. 7

టీక. శరణ, ఆగత, వత్సల ! = శరణుపొందినవారియందు దయగలవాఁడ వును; కరుణాకర=దయకునివాసమైన వాఁడవును; సంశ్రితకల్పతరో = నిన్నాశ్రయించినవారికి కల్పవృక్షము వంటివాఁడవును; చరణ...హర చరణ, ఆనత = పాదములపైఁబ్రాలినవారి; సంసృతితాప = సంసారతాప మును; హర = హరించువాడవును; నిరవద్యగుణోత్తర = నిర్దుష్టము లగు గుణములచే శ్రేష్ఠుఁడవునునగు; వీరగురో = వీరగురుమూర్తీ! మామ్ = నన్ను; పాలయ = రక్షింపుము.

తా. శరణాగతులను దయ చూచువాడవును, దయాకరుడవును, ఆశ్రయించినవారి కోరికలఁ దీర్చుటలో కల్పవృక్షమైన వాఁడవును, పాదములపై బ్రాలిన భక్తుల సంసారతాప ముల హరించు వాడవును, కల్యాణ గుణములు గలవాడ వును నగు నో వీరబ్రహ్మగురూ! నన్ను పాలింపుము.

పరమాద్భుత తావక దివ్య మహో
చరితామృత పాన వశా న్ముదితమ్,
పరనిర్వృతి మేతి జగన్నితరామ్
గురుదేవపతే! పరిపాలయ మామ్.

టీక. గురుదేవపతే = దేశికేంద్ర! జగత్ = జగము; పరమ ... వశాత్ పరమ, అద్భుత = అనేకాశ్చర్య విషయములుగల; తావక = నీదైన; దివ్యమహో = దివ్యమైనదియు గొప్పదియూనగు; చరితామృత = చరిత్ర మనెడు అమృతముయొక్క ; పానవశాత్ = త్రాగుటకు లోఁబడుట

వలన; ముదితమ్=సంతసించినదై; నితరాం=మిక్కిలి; పరనిర్వృతిమ్= పరసౌఖ్యమును; ఏతి = పొందుచున్నది; మాం = నన్ను; పరిపాలయ = రక్షింపుము.

తా. ఓ ఆచార్యస్వామీ! లోకము పెక్కుమహిమలతో నిండిన మీయొక్క సచ్చరిత్రమను అమృతమును సేవించి, సంతసించినదై పరసౌఖ్యము నందుచున్నది. ఇట్టి మహాను భావుఁడవగు నీవు నన్ను కాపాడుము.

జగదీడిత దివ్యచరిత్ర! లస
న్నిగమాగమగేయ! మహామహిమన్!
యుగధర్మ వినిర్మితి కారణ! మాం
సుగురూత్తమ! పాలయ దాసజనమ్. 9

టీక. జగత్, ఈడిత, దివ్యచరిత్ర = లోకముచే స్తుతింపఁబడిన దివ్యచరిత్రము గలవాఁడవును; లసత్, నిగమ, ఆగమ, గేయ = నిర్మలములైన శాస్త్రముల చేతను, వేదముల చేతను కీర్తింపఁదగినవాఁడవును; మహామహిమన్ = గొప్పప్రభావము కలవాఁడవును; యుగధర్మ, వినిర్మితి, కారణ = యుగమునకుదగిన మానవధర్మమును సృష్టించుటకు హేతువైనవాఁడవును నగు; సుగురూత్తమ = సద్గురువర్యా! దాసజనమ్ = నీ దాసుఁడనైన; మాం = నన్ను; పాలయ = రక్షింపుము.

తా. లోకములు నుతించుచున్న దివ్యమైన చరిత్రగలవాఁడవును, వేదశాస్త్రములచే కీర్తింపఁదగినవాఁడవును, మహామహి

మలు గలవాడవును, ఆ యా దేశకాలములకు దగిన ధర్మములనెఱింగి యుపదేశించువాడవును నగు గురూత్తమా! నీదాసుడ నగు నన్ను పరిపాలింపుము.

శ్రుతిశీర్ష రహస్య ముదారతయా
శ్రిత మానవ, సేవ్య తమం భవతా,
కృత మేత దపూర్వ మితి ప్రథితం
పతితోద్ధరణవ్రత! పాలయ మామ్. 10

టీక. పతితోద్ధరణవ్రత = పతితులయినవారి నుద్ధరించుటయే వ్రతముగాగల మహానుభావా! భవతా = నీ చేత; ఉదారతయా = ఉ దా ర బుద్ధితో; శ్రుతిశీర్ష రహస్యమ్=ఉపనిషత్తులలోని ఆత్మరహస్యము; శ్రిత, మానవ, సేవ్య తమమ్=ఆశ్రయించిన మనుష్యులకు సేవింపదగినదిగా; కృతమ్ = చేయఁబడినది. ఏతత్ = ఈ విషయము; అపూర్వమ్ = సరిక్రొత్తది; ఇతి = అని; ప్రథితం = ప్రసిద్ధిపొందినది. (ఇట్టి నీవు) మాం = నన్ను పాలయ = రక్షింపుము.

తా. స్వామీ! నీవు ఉపనిషత్తులయందుఁజెప్పబడిన ఆత్మతత్త్వ రహస్యమును ఉదార బుద్ధితో ఆశ్రయించిన మనుష్యుల కందరికి ఉపదేశించితివి. ఉపనిషద్రహస్యమును ఇట్లు సర్వమానవ సులభ మొనర్చుట యను విషయము అపూర్వమని ప్రసిద్ధివచ్చినది. పాపులను సహితము ఉద్ధరింప దీక్ష పూనిన నీవు నన్ను పాలింతువుగాక.

రాగాది దుష్టగజ వారణ వారణారిమ్
మోహాన్ధకార పటలీ ఘన కైరవారిమ్,
తాపత్రయామయ మహౌషధ సృష్టికారం
శ్రీ వీరయోగి గురుపుంగవ మానతోఽస్మి. 11

టీక. రాగాది ...... అరిమ్. రాగాది = రాగద్వేషాదులనెడి, దుష్ట గజ = చెడ్డ యేనుంగులయొక్క, వారణ = నివారణమునకు, వారణ, అరిమ్ = సింహమైనవాడును; మోహ...... అరిమ్, మోహాన్ధకార = అజ్ఞానాంధకారము యొక్క, పటలీ = సమూహమునకు, ఘనకైరవారిమ్ = గొప్పసూర్యుడును; తాప... కారమ్. తాపత్రయ = తాపత్రయ మనెడి, ఆమయ = రోగములకు, మహాత్, ఔషధ, సృష్టికారమ్ = గొప్పవైద్యుడును నగు; శ్రీవీరయోగి, గురు, పుంగవమ్ = శ్రీవీరబ్రహ్మ గురుశ్రేష్ఠుని; ఆనతః = నమస్కరించినవాడను; అస్మి = అగుచున్నాను.

తా. కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము నను అంతశ్శత్రువులనెడి ఏనుంగులను చంపుటకు సింహామువంటివాడును, అజ్ఞానాంధకారము నణంచుటకు సూర్యునివంటివాడును, ఆధ్యాత్మిక, ఆధిభౌతిక, ఆధిదైవికరూపములగు మూడు తాపములనెడి రోగముల నణంప ఘనవైద్యుడైనవాడును నగు వీరబ్రహ్మగురు శ్రేష్ఠునికి నమస్కరించుచున్నాను.

అవతారిక: పిమ్మట భక్తుడు మూడు శ్లోకములలో వీరగురు చరణమును శరణు పొందుచున్నాడు.

కామాది శాత్రవగణైః పరిపీడ్యమానః
సంసార పావకశిఖా పరితప్యమానః,
నిర్వాణ భూరిసుఖ లాలస చిత్తవృత్తిః
శ్రీ వీరయోగిచరణమ్ శరణమ్ ప్రపద్యే. 12

టీక. కామాది, శాత్రవ, గణైః = కామము క్రోధము మొదలైన అంతశ్శత్రు వర్గముచేత; పరిపీడ్యమానః = పీడింపబడుచున్నవాడను; సంసార ... తప్యమానః. సంసార, పావక, శిఖా = సంసారమను అగ్నియొక్క మంటలచేత; పరితప్యమానః = తపింపచేయ బడుచున్నవాడను; నిర్వాణ ... వృత్తిః, నిర్వాణ = మోక్షమనెడి; భూరిసుఖ = గొప్ప సౌఖ్యమునందు; లాలస, చిత్తవృత్తిః = తగుల్కొన్న మనోవ్యాపారము కలవాడనై; శ్రీ వీరయోగి, చరణమ్ = శ్రీ వీరబ్రహ్మగురుని పాదమును; శరణమ్ = శరణముగా (రక్షకముగా); ప్రపద్యే = పొందుచున్నాను.

తా. కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము అను లోపలి శత్రువులచేత బాధింపబడిన వాడను, చావుపుట్టుకలతోగూడిన సంసార మను నిప్పు మంటలచే కాల్చబడినవాడను అయినందున, ఇప్పుడు మోక్షసౌఖ్యము నందగోరినవాడనై శ్రీ వీరబ్రహ్మ గురూత్తముని పాదమును శరణు పొందుచున్నాను.

జాయా సుతాదిక నిజాప్త సుఖాభివృద్ధి
సంపాదనాయ గత మాయు రమూల్య మేతత్,
నేదిష్ఠ మృత్యు రవశిష్ట విశిష్ట కాలే
శ్రీ వీరయోగిచరణం శరణం ప్రపద్యే. 13

టీక. జాయా......సంపాదనాయ, జాయా, సుత, ఆదిక = భార్య, బిడ్డలు మొదలగు; నిజ, ఆప్త = సొంత ఆప్త జనముయొక్క; సుఖాభివృద్ధి, సంపాదనాయ = సౌఖ్యముల పెంపును సంపాదించుట కొఱకై; అమూల్యమ్ = వెలకట్టరాని; ఏతత్ = ఈ; ఆయుః = ఆయుష్కాలము; గతమ్ = గడచిపోయినది. నేదిష్ఠమృత్యోః = సమీపించిన మృత్యువు గలవాడనైః అవశిష్ట, విశిష్ట, కాలే = మిగిలినట్టి ప్రత్యేకసమయమునందు; శ్రీ వీరయోగి చరణమ్ = శ్రీ బ్రహ్మగురుని పాదములు; శరణమ్ = శరణముగా; ప్రపద్యే = పొందుచున్నాను.

తా. ఆలు, బిడ్డలు మున్నగు ఆప్తులకు సౌఖ్యమును సంపాదించు కోరికతో అమూల్యమగు జీవితకాలమంతయు వెచ్చింపబడినది. మృత్యువు సమీపించిన యీ చివరికాలమునందైనను శ్రీ వీరబ్రహ్మదేశికుని పాదమును శరణు పొందుచున్నాను.

సంసార వారినిధి తుంగ తరంగ జాల
సంత్రస్త భక్త జనతాఽభయ దాన దక్షమ్,
యోగీంద్రపక్ష మురరీకృత దీన రక్షం
శ్రీ వీరయోగి చరణం శరణమ్ ప్రపద్యే. 14

టీక. సంసార...దక్షమ్ సంసార, వారినిధి = సంసార సముద్రముయొక్క; తుంగ, తరంగ, జాల = ఎత్తయిన కెరటముల సమూహముచేత; సంత్రస్త = భయపడినట్టి, భక్తజనతా = భక్తసమూహమునకు; అభయ, దాన, దక్షమ్ = అభయ ప్రదానము చేయుటకు సమర్థమైనదియు; యోగీంద్ర పక్షమ్ = యోగీశ్వరులపక్షము వహించునదియు; ఉరరీకృత

దీనరక్షమ్ = అంగీకరింపబడిన దీనుల రక్షణకలదియునగు; శ్రీవీరయోగి చరణమ్ = శ్రీబ్రహ్మగురుని పాదమునః; శరణమ్, ప్రపద్యే=శరణు పొందుచున్నాను.

తా. సంసారసాగర తరంగములచేత భయపెట్టబడిన భక్తులకు అభయమిచ్చునదియు, యోగీశ్వరుల పక్షము వూను నదియు,దీనజనరక్షణ మొనర్చునదియు నగు వీరబ్రహ్మ దేశికుని పాదమును శరణొందు చున్నాను.

అవ: పిమ్మట భక్తుడు రెండు శ్లోకములలో తన యపరాధములను క్షమింప స్వామిని వేడుకొనుచున్నాడు.

వేదానుశాసన మతీత్య మదాంధబుద్ధ్యా
పాపాని యాని నిరతం సమనుష్ఠితాని,
తాని క్షమస్వ కృపయా మమ దీనబన్ధో!
పుత్రాపరాధ పటలాని పితేవ దేవ! 15

టీక. దీనబన్ధో = దీనులకు చుట్టమైనవాడా! మదాన్ధబుద్ధ్యా = మదము చేత కన్నుగానని బుద్ధితో; వేద, అనుశాసనమ్ = వేదములయొక్క యాజ్ఞను; అతీత్య = అతిక్రమించి; నిరతం = ఎల్లప్పుడు; యాని, పాపాని=ఏపాపములు; సమనుష్ఠితాని = నాచే అచరింపబడినవో; మమ = నాయొక్క; తాని = ఆ పాపములను; దేవ = ఓ స్వామీ! పుత్రాపరాధపటలాని = కుమారుని తప్పుల సమూహమును; పితా, ఇవ = తండ్రివలె; కృపయా = దయతో; క్షమస్వ = క్షమింప వలసినది

తా. దీనబంధుడవగు నో స్వామీ ! గర్వాంధుడనై వేదధర్మ ములను తిరస్కరించి, నే నొనర్చిన పాపములను కుమారుని తప్పులను మన్నించు తండ్రివలె నీవు దయతో క్షమింప వేడుచున్నాను.

ఉక్తా న్యసత్య వచనాని కృతా న్యఘా ని
సంకల్పితాని చ బహూ న్యశుభాని నిత్యమ్,
వా క్కాయ మానస కృతాని శతాధికాని
తాని క్షమస్వ కరుణా వరుణాలయ ! త్వమ్. 16

టీక. నిత్యమ్ = ఎల్లప్పుడు; (నాచేత) బహూని = పెక్కులైన; అసత్యవచనాని = అబద్ధపుమాటలు; ఉక్తాని = పలుకబడినవి; అఘాని = పాప కార్యములు; కృతాని = చేయబడినవి; అశుభాని = అమంగళములైన సంకల్పములు; సంకల్పితాని = తలంపబడినవి; శత, అధికాని = అనేకములైన; వాక్, కాయ, మానస, కృతాని = మాటలచేతను, శరీరము చేతను, మనస్సుచేతను చేయబడిన; తాని = ఆ దోషములను; కరుణా, వరుణాలయ = దయాసముద్రుడా! త్వం = నీవు; క్షమస్వ = క్షమింతువుగాక.

తా. దయాసముద్రుడవగు నో తండ్రీ ! నేను ఎన్నో అబద్ధము లాడితిని. ఎన్నో పాపములను శరీరముచే నొనర్చితిని. ఇంక నెన్నో చెడు సంకల్పములను మనస్సుతో తలంచితిని. మనో వాక్కాయములనెడి త్రికరణములతో నొనర్చిన ఆ దోషముల నన్నింటిని నీవు క్షమింతువని ప్రార్థించుచున్నాను.

అవ: పిమ్మట మూడు శ్లోకములతో తన యింద్రియములు స్వామిసేవకై వినియోగపడి సార్థకములు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాడు.

మన్మానసం తవ పదాంబుజ చింతనేన
మత్పాణి పద్మ యుగళం తవ సేవనేన,
మన్నేత్రయుగ్మ మనిశం తవ దర్శనేన
సాఫల్య మేతు పతితోద్ధరణ ప్రవీణ ! 17

టీక. పతిత, ఉద్ధరణ, ప్రవీణ = పతితులను సముద్ధరించుట లో సమర్థుడైన వాడా! మత్, మానసమ్ = నామనస్సు; అనిశమ్ = ఎల్లప్పుడు; తవ = నీయొక్క; పద, అంబుజ, చింతనేన = పాదపద్మములను ధ్యానించుటచేతను; మత్, పాణిపద్మ, యుగళమ్ = నా హస్త పద్మములు; తవ = నీయొక్క; సేవనేన = సేవచేతను; మత్ నేత్ర యుగ్మమ్ = నా రెండుకన్నులు; తవ = నీయొక్క; దర్శనేన = చూచుటచేతను; సాఫల్యమ్ = సార్థక్యమును; ఏతు = పొందుగాక.

తా. ఓ పతితపావనా! నామనస్సు సదా నీపాదములను ధ్యానించుటచేతను, నాచేతులు నీసేవ నొనర్చుటచేతను, నాకన్నులు నిరంతరము నిన్ను దర్శించుటచేతను సార్థకములు గావలయునని కోరుచున్నాను.

శ్రోత్ర ద్వయం మమ మనోహర తావకీన
దివ్యత్కథా శ్రవణ కర్మ రతం యది స్యాత్,
ధన్యం తదింద్రియ మసచ్ఛ్రవణా ద్విరక్త
మేకాగ్రతాం వితనుతాం మమ మానసస్య. 18

టీక. మమ = నాయొక్క; శ్రోత్రద్వయమ్ = చెవులజంట; మనోహర... రతమ్. మనోహర = రమణీయమైన; తావకీన = నీకుసంబంధించిన; దీవ్యత్, కథా = సముజ్జ్వల కథలయొక్క; శ్రవణకర్మణి = వినుటయను పనియందు; రతమ్ = ఆసక్తమైనది; యది, స్యాత్ = అయినచో; అసత్, శ్రవణాత్ = అసద్విషయములను వినుటనుండి; విరక్తమ్ = విరక్తి పొందిన; తత్ = అ, ఇంద్రియమ్ = కర్ణేంద్రియము; ధన్యమ్ = స్వయముగా కృతార్థమై; మమ = నాయొక్క; మానసస్య = మనస్సునకు; ఏకాగ్రతామ్ = ఏకాగ్రభావమును-అనగా నిశ్చలత్వమును; వితనుతాం = విస్తరింపజేయును.

తా. ఓస్వామీ! నా కర్ణేంద్రియము మనోహరములైన నీ కథలను వినుటయందాసక్తమైనచో, నీ కథల కున్న రుచి యితర విషయముల కుండదుగాన, అట్టి వానిని వినుటను మానుకొని తాను కృతార్థమై నా మనస్సున కేకాగ్రతను కూర్చుటకు తోడ్పడగలదు. కనుక దానికి నీకథాశ్రవణాసక్తినే పెంపొందింపవలసినదని సారాంశము.

మద్వాక్యజాత మిహ మంగళ తావకీన
హృద్యానవద్య చరితానిశ కీర్తనేన,
సార్థక్య మేతి యది సంయమి మాననీయ !
మన్యేఽహమేవ భువి ధన్యతమో నరాణామ్. 19

టీక. సంయమి, మాననీయ = యోగులకు పూజనీయుడైనవాడా! మత్, వాక్య, జాతం = నావాక్యముల సమూహము; ఇహ = ఈలోకమున; మంగళ...కీర్తనేన. మంగళ = శుభంకరమైన; తావకీన = నీకు సంబంధించిన; హృద్య, అనవద్య = మనోహరము, దోషరహితమునైన; చరిత, అనిశ, కీర్తనేన = చరితముయొక్క ఎడతెగని కీర్తనముచేత; సార్థక్యం=

సాఫల్యమును; ఏతి, యది = పొందినచో, భువి = భూలోకమునందలి నరాణామ్ = నరులలో; అహమ్, ఏవ = నేనే; ధన్యతమః = మిక్కిలి ధన్యుడనని; మన్యే = తలంతును.

తా. ఓ యోగిజన మాననీయ! నా వాక్కులు మనోహర మైనదియు, శుభముల గూర్చునదియు నగు నీ చరిత్ర మును కీర్తించి సార్థకము లైనచో, భూమిపై నున్న మానవులలో నేనే ధన్యతముఁడ నని భావించెదను. జన్మ మెత్తినందుకు భగవద్గుణ గానము చేసి, తద్ద్వారమున జీవితమును సార్థకింపజేసికొనుట కర్తవ్యముగాన, అట్టి భగ వద్గుణ కీర్తనపరుడు ధన్యుడగుటలో వింత లేదని తాత్పర్యము.

వీరబ్రహ్మ గురుస్తోత్ర మర్థ భావన పూర్వకమ్
యఃపఠేద్భక్తి సంయుక్తస్సకైవల్య మవాప్నుయాత్ .20

టీక. యః = ఎవడు; అర్థ, భావన, పూర్వకమ్ = అర్థమును భావన చేయుచు; వీరబ్రహ్మగురుస్తోత్రమ్ = వీరబ్రహ్మగురుని స్తోత్రమును; పఠేత్ = చదువునో; సః = వాడు; కైవల్యమ్ = మోక్షమును; అవ, అప్నుయాత్ = పొందును.

తా. ఈ వీరబ్రహ్మస్తోత్రమును, అందలి యర్థమును చక్కగా భావన చేయుచు చదువగలవాడు మోక్షపదవి నందు కొనగలడు.

శ్రీ వీరబ్రహ్మ స్తోత్రాదికమ్

సమాప్తమ్

ఓం

శ్రీ వీరబ్రహ్మ మంగళాశాసనమ్

పోతులూర్వంశ పాథో౽ధి శరద్రాకా సుధాంశవే
మంగళం బ్రహ్మగురవే మహనీయ గుణాత్మనే. 1

టీక. పోతులూర్వంశ, పాథోధి, శరత్, రాకా, సుధాంశవే = పోతులూరి వంశమను సముద్రమునకు శరత్కాలపు పూర్ణిమా చంద్రుడైన వాడును; మహనీయగుణ, ఆత్మనే = పూజింపదగిన గుణములే స్వరూపముగా గలవాడును నగు; బ్రహ్మగురవే = వీరబ్రహ్మగురుమూర్తికి; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. పోతులూరి వంశ సముద్రమున చంద్రుడుగా పుట్టిన వాడును, దయా దాక్షిణ్యాది కల్యాణగుణములే స్వరూపముగా గలవాడును నగు వీరబ్రహ్మగురునకు మంగళమగుగాక.

మంగళం భక్త హృత్తాప హారిణే౽ భయ ధారిణే
సంసార పావక జ్వాలా ధారావర్ష స్వరూపిణే. 2

టీక. భక్త, హృత్, తాప, హారిణే = భక్తులయొక్క హృదయతాపముల నణంచువాడును; అభయ, ధారిణే = అభయముద్రను ధరించువాడును; అనగ ఆశ్రితులకు అభయప్రదానము చేయువాడనుట; సంసార

పావక, జ్వాలా, ధారవర్ష, స్వరూపిణే = సంసారమనెడి చిచ్చు యొక్క మంటల నార్పుటకు ధారావర్షమైనవాడును నగు బ్రహ్మ గురునికి; మంగళమ్ = మంగళ మగుగాక.

తా. భక్తుల హృదయతాపముల నణంచి వారి కభయదాన మొనర్చువాడును, సంసారాగ్నిజ్వాలల నార్పుటకు ధారావర్షమైనవాడును నగు వీరబ్రహ్మగురునికి మంగళ మగుగాక.

గోవిందాంబా మనోజ్ఞాత మత్త భృంగాయ మంగళమ్
మంగళం శిష్య చిత్తస్థ మాలిన్యాతి తమో నుదే. 3

టీక. గోవిందాంబా, మనః, అబ్జాత, మత్త, భృంగాయ = గోవిందమ్మగారి మనస్సను పద్మమునకు మదించిన తుమ్మెదవంటి వానికి, మంగళమ్ = మంగళము. శిష్య, చిత్తస్థ, మాలిన్య, అతి తమః, నుదే = శిష్యుల చిత్తములందున్న మాలిన్యమనెడి కటికిచీకటి నడంప సూర్యుడైనవానికి మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. భార్యయగు గోవిందమ్మగారి హృదయపద్మములోని మకరందమును గ్రోలుటకు తుమ్మెదయైనవానికి మంగళము. శిష్యులయొక్క మనోమాలిన్యమను చీకటిని పాఱద్రోల సూర్యునివంటి వాడైన వీరగురునికి మంగళము.

సర్వజ్ఞాయ మనోజ్ఞాయ సాక్షిణే సర్వదేహిషు
సంయమి ప్రవరాధీన సచ్చిద్రూపాయ మంగళమ్. 4

టీక. సర్వజ్ఞాయ = అన్ని విషయముల నెఱింగినవాడునూ; మనోజ్ఞాయ = మనోహరుడునూ; సర్వదేహిషు = సర్వప్రాణులయందునూ; సాక్షిణే = సాక్షిస్వరూపుడై యున్నవాడునూ; సంయమి, ప్రవరాధీన, సత్,చిత్, రూపాయ = యోగీశ్వరులకు, స్వాధీనమైన సత్తు చిత్తులే రూపముగా గలవాడును నగు వీరగురునికి; మంగళమ్ = మంగళ మగుగాక.

తా. ఎల్లవిషయముల నెఱింగినవాడును, మనోజ్ఞుడును, సర్వ ప్రాణులయందును సాక్షిగానున్నవాడును, సంయమీశ్వరులకు మాత్రమే స్వాధీనమైన శాశ్వతత్వమూ జ్ఞానమే స్వరూపముగాగలవాడును నగు వీరబ్రహ్మమునకు మంగళ మగుగాక.

వేదవేదాన్త తత్త్వార్థ బోధనే నాశ్రితాన్ జనాన్
ఉద్ధర్త్రే లోకకర్త్రే తే దేశికేంద్రాయ మంగళమ్. 5

టీక. వేద, వేదాన్త, తత్త్వార్థ, బోధనేన = వేదములయొక్కయు, ఉపనిషత్తులయొక్కయు రహస్యార్థములను బోధించుటచేత; ఆశ్రితాన్ = ఆశ్రయించిన; జనాన్ = జనులను; ఉద్ధర్త్రే = ఉద్ధరించువాడవును; లోకకర్త్రే = జగత్కర్తవును; దేశికేంద్రాయ = గురుశ్రేష్ఠుడవును నగు; తే = నీకు; మంగళం = మంగళ మగుగాక.

తా. ఆశ్రితులకు వేదోపనిషదర్థ రహస్యములను బోధించి వారిని కృతార్థుల నొనర్చువాడవును, లోకకర్తవును, గురుస్వామివిని అగు నీకు మంగళ మగుగాక.

సదాచార పవిత్రాయ సాధు సంపూజితాం ఘ్రయే
మంగళం విశ్వధరణీ మానవోన్నతి హేతవే. 6.

టీక. సదాచార, పవిత్రాయ=యోగ్యమైన నడవడిచేత పవిత్రమైనవాడునును; సాధు, సంపూజిత, అంఘ్రయే = సాధువులచేత పూజింపబడిన పాదములు కలవాడునును; విశ్వధరణీ, మానవ, ఉన్నతి, హేతవే = సమస్త భూమండలమునందలి మానవుల యౌన్నత్యమునకు హేతువైనవాడునునగు బ్రహ్మగురునికి; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. మంచి నడవడిచేత పవిత్రుడైనవాడును, సాధువులు పూజించు పాదములు కలవాడును, భూమిమీద నున్న సర్వమానవులకును సంతరణోపాయమును జూపి వారి అభ్యుదయమునకు కారణమైనవాడును నగు బ్రహ్మ గురునికి మంగళ మగుగాక.

మనుష్యాణాం చ సర్వేషా మపవర్గ ఫలాప్తయే
త్రికాలాబాధ్య సిద్ధాన్త ప్రవక్త్రే భవ్యమంగళమ్. 7

టీక. సర్వేషాం, మనుష్యాణాం, చ=సర్వ మానవులయొక్కయు; అపవర్గ, ఫల, ఆప్తయే = మోక్షఫలప్రాప్తికొఱకు; త్రికాల,అబాధ్య, సిద్ధాన్త ప్రవక్త్రే=భూత భవిష్య ద్వర్తమానకాలములచేత బాధింపబడని సుసిద్ధాన్తములను ప్రవచించిన బ్రహ్మగురునికి; భవ్యమంగళమ్ — యోగ్యమగు మంగళము అగుగాక.

తా. సర్వమానవులును మోక్షము నందుట కర్హులని చాటి, ఆ మోక్షసంసిద్ధికొఱకు త్రికాలాబాధ్యములైన సిద్ధాంతములను ప్రవచించిన వీరబ్రహ్మస్వామికి మంగళ మగుగాక.

దాక్షిణాత్య జనై ర్నిత్య మర్చితాంఘ్రి సరోరు హే
అజ్ఞాన ధ్వాంత రవయే కవయే నిత్య మంగళమ్. 8

టీక. దాక్షిణాత్యజనైః = దక్షిణదేశమునందలి జనులచేత; నిత్యమ్ = ఎల్లప్పుడు; అర్చిత, అంఘ్రి, సరోరుహే = పూజింపబడిన పాదపద్మములుగలవాడును; అజ్ఞాన, ధ్వాంత, రవయే = అజ్ఞానాంధకారమునకు సూర్యునివంటివాడును; కవయే = క్రాంతదర్శియు, కవీశ్వరుడు నైనవాడును నగు వీరవరునికి; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. దక్షిణదేశపువారైన ఆంధ్ర, ద్రావిడ, కర్ణాట, మలయాళీయులచేత నెల్లప్పుడు పూజింపబడువాడును, అజ్ఞానాంధకారమును బోగొట్టుటకు సూర్యునివంటివాడును, తత్త్వ ప్రచారము చేయుటకు కవీశ్వరుడైనవాడును నగు బ్రహ్మదేశికునికి మంగళ మగుగాక.

పాపఘ్నీ పీఠ సంస్థాన ప్రదర్శిత వి భూ త యే
నిజావాస శ్రియా పూత పశ్చిమాంధ్రాయ మంగళమ్.9

టీక పాపఘ్నీపీఠ, సంస్థాన, ప్రదర్శిత, విభూతయే = పాపఘ్నీ పీఠమనెడి సంస్థానమునందు ప్రదర్శింపబడిన సిద్ధులు (మహిమలు) గలవాడును; నిజ, ఆవాస, శ్రియా = తన నివాసమనెడి సంపదచేత; పూత, పశ్చిమ, ఆంధ్రాయ = పవిత్రమైన పడమటి ఆంధ్రప్రదేశము కలవాడును (బ్రహ్మముగారు సమాధినిష్ఠ వహించిన మఠము పశ్చిమాంధ్రప్రదేశమైన రాయలసీమలోని కడప మండలములో నున్నదని తెలియవలెను) అగు బ్రహ్మమునకు; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. కన్నడదేశములోనిదగు పాపఘ్నిపీఠమునకు పాలకులైన వారివద్ద పెరిగి, పెక్కు లీలావిభూతులను జూపిన వాడును, తన నివాసముచేత పవిత్రమైన రాయలసీమ గలవాడును నగు గురుదేవునికి మంగళ మగుగాక.

ఆత్మీయ దివ్యసిద్ధాన్త బోధాచార ప్రచారణైః
పవిత్రీకృత విశ్వాంధ్ర ప్రదేశాయాస్తు మంగళమ్. 10

టీక. ఆత్మీయ, దివ్యసిద్ధాన్త, బోధ, ఆచార, ప్రచారణైః = తనయొక్క దివ్యసిద్ధాన్తములను బోధించుట, ఆచరించుట, ప్రచారము చేయుట అను కార్యముల చేత; పవిత్రీకృత, విశ్వ, ఆంధ్ర ప్రదేశాయ = పవిత్ర మొనర్చ బడిన సమస్తాంధ్రప్రదేశము కలవాడగు బ్రహ్మగురుమూర్తికి; మంగళమ్ = మంగళము; అస్తు = అగుగాక;

తా. తన దివ్యసిద్ధాంతములను ఎల్లరకు బోధించియు, స్వయముగా నాచరించియు, ప్రచారము చేసియు, సర్వాంధ్ర దేశమునుగూడ పవిత్రముచేసిన వీరగురుస్వామికి మంగళ మగుగాక.

కర్త్రే సర్వ సుశిల్పానాం భర్త్రే సత్కార్య కారిణామ్
హర్త్రేఽన్తశ్శత్రువర్గస్య దేశికేంద్రాయ మంగళమ్.11

టీక. సర్వ, సుశిల్పానామ్ = సమస్తములైన యోగ్యశిల్పములకు; కర్త్రే = కర్త యైనవాడును; సత్కార్యకారిణామ్ = సత్కార్యముల నొనర్చు వారికి; భర్త్రే=పోషించువాడును; అన్తః, శత్రు, వర్గస్య = లోపలి

శత్రువులైన కామక్రోధాదులనుః హర్త్రే=హరించువాడును నగుః దేశి
కేంద్రాయ = గురుశ్రేష్ఠునికిః మంగళమ్=మంగళము అగుగాక.

తా. సమస్త శిల్పములను చేయువాడును, సత్కార్యముల నొనర్చువారిని భరించి రక్షించువాడును, కామక్రోధాదులగు అంతశ్శత్రువులను హరించువాడును నగు వీరబ్రహ్మ గురుదేవునికి మంగళ మగుగాక.

లీలా మానుషరూపాయ లీలా సర్వక్రియాయ చ
లీలా సంసారిణే తుభ్యం లీలా సర్వాయ మంగళమ్. 12

టీక. లీలా, మానుష, రూపాయ = క్రీడగా మనుష్యరూపము తాల్చిన వాడవునుః లీలా, సర్వ, క్రియాయ, చ = క్రీడలైన సర్వ కార్యములు గలవాడవునుః లీలా, సాంసారిణే = లీలకోసమై గృహస్థుడ వైన వాడవును, లేక నిత్యముక్తుడవయ్యును లోకసంగ్రహార్థము లీలగా సంసారిత్వమును బొందినవాడవునుః లీలా సర్వాయ = లీలలైన సమస్తము కలవాడవును నగు; తుభ్యమ్ = నీకొఱకుః మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. లీలామానుషవిగ్రహుడవును, లీలలైన సమస్తకార్యములు గలవాడవును, లీలార్థమే సంసారిగా చరించినవాడవును, సమస్త జీవితమును లీలగా గడపినవాడవును నగు నీకు మంగళ మగుగాక.

వి వ: లీల లనగా ఆటలు. ఆటలు వినోదానంద హేతువులు. భగవంతుని సృష్ట్యాది సర్వకార్యములును ఆతని

లీలలే యని భక్తుల భావన. ఆ కార్యములపై వాని కహంకార మమకారములుండవు కావున, ఆతని నవి బాధింపవు. సామాన్య మానవుల కార్యములు వారికి సుఖదుఃఖముల గలిగించును. వారు కర్మపాశ బద్ధులన్నమాట. తత్త్వజ్ఞుల విషయమునను, అవతారపురుషుల విషయమునను ఆ యా కార్యములు లీలా మాత్రములే యగుచున్నవి. బ్రహ్మగురుడు తన జీవితము నంతటిని లీలాప్రాయముగానే గడపినాడని గ్రహింపవలయును.

సిద్ధార్చిత పదాబ్జాయ సిద్ధ సర్వ విభూతయే
బుద్ధాయాద్వైతరూపాయ బోధాకారాయ మంగళమ్. 13

టీక. సిద్ధ; అర్చిత, పద, అబ్జాయ = సిద్ధపురుషులచేతను, సిద్ధప్పచేతను పూజింపబడిన పాదకమలములు గలవాడును; సిద్ధ, సర్వ, విభూతయే = చేకూరిన సమస్త విభూతులు కలవాడును; బుద్ధాయ = విద్వాంసుడును, లేక, తత్త్వజ్ఞులచే తెలియబడినవాడును; అద్వైతరూపాయ = ఏకత్వమే స్వరూపముగా గలవాడును; బోధ, ఆకారాయ = జ్ఞానస్వరూపుడును నగు వీరగురునికి; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. సిద్ధపురుషులచేతను, సిద్ధునిచేతను పూజింపబడిన పాదములు గలవాడును, అణిమాది సర్వవిభూతులను సిద్ధింపజేసికొన్నవాడును, తెలిసినవాడును, అద్వైతరూపుడును, జ్ఞానస్వరూపుడును నగు గురుదేవునికి మంగళ మగుగాక.

జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్త్యాది ప్రపంచం యస్య తేజసా
భాసతే మంగళంతస్మై తేజో రూపాయ సర్వదా. 14

టీక. జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి, ఆది, ప్రపంచమ్ = జాగ్రతే స్వప్నము, సుషుప్తి, మొదలగు రూపములతో నున్న జగత్తు; యస్య = ఎవని యొక్క యొక్క, తేజసా = వెలుగు చేత; భాసతే = ప్రకాశించుచున్నదో; తస్మై = ఆ, తేజోరూపాయ = వెలుగేరూపముగాగలవానికి; సర్వదా = ఎల్లప్పుడు; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. జాగ్రదవస్థ, స్వప్నావస్థ, నిద్రావస్థ, తురీయావస్థ (సమాధిదశ) అనునవి ఏ వెలుగు చేత ప్రకాశించుచున్నవో; అట్టి తేజమే స్వరూపముగాగల వీరబ్రహ్మగురుని కెల్లపుడును మంగళ మగుకాక.

వేద వేదాన్త వేద్యాయ యోగ గమ్యాయ మంగళమ్
సచ్చిదానన్ద రూపాయ సర్వశ్రేష్ఠాయ మంగళమ్. 15

టీక. వేద, వేదాన్త, వేద్యాయ = వేదముల చేతను, ఉపనిషత్తుల చేతను తెలియదగినవాడును; యోగగమ్యాయ = యోగము చేత పొందదగినవాడును నగు గురుదేవునికి; మంగళమ్ = మంగళము. సత్, చిత్, ఆనందరూపాయ = శాశ్వతత్వము, జ్ఞానము, ఆనందము స్వరూపముగా గలవాడును; సర్వశ్రేష్ఠాయ = సర్వజగత్తులో సారభూతుడును నగు వీరబ్రహ్మగురునికి; మంగళమ్ = మంగళము అగుగాక.

తా. వేదోపనిషత్తులచే నెఱుంగదగినవాడును, యోగమార్గమున మాత్రమే పొందదగినవాడును, సచ్చిదానంద స్వరూపు

డును సర్వజగత్తులోను సారముగా నెన్నదగినవాడును నగు వీరగురుదేవునికి మంగళ మగుగాక.

వివ: నశించిపోవు స్వభావముగల జగత్తులో సచ్చిదానందరూప మైన భగవత్పదార్థమును మించిన శ్రేష్ఠ వస్తువు లేదు గాన, అతడు సర్వ శ్రేష్ఠుడగు చున్నాడు.

వీర బ్రహ్మ గురో రేత న్మంగళాశాసనం మహత్
సో౽వాప్నోతి చతుర్వర్గం యః పఠే చ్ఛృణుయాన్నరః. 16

టీక. మహత్ = గొప్పదైన; వీరబ్రహ్మగురోః = వీరబ్రహ్మగురుని యొక్క; ఏతత్ = ఈ; మంగళాశాసనమ్ = మంగళాశాసనమును; యః, నరః = ఏమనుష్యుడు; పఠేత్ = చదువుచున్నాడో!; శృణుయాత్ = వినుచున్నాడో! సః = వాడు; చతుర్వర్గమ్ = ధర్మార్థ కామ మోక్షములను; పురుషార్థములను; అవ ఆప్నోతి = పొందుచున్నాడు.

తా. శ్రీ వీరబ్రహ్మగురుదేవుని ఈ మంగళాశాసనము చదివిన వానికిని, విన్నవానికిని ధర్మార్థ కామ మోక్షములను నాలుగు పురుషార్థములు చేకూరుచున్నవి.

శ్రీ వీరబ్రహ్మ మంగళాశాసనమ్

సమాప్తమ్.

ఓం

శ్రీ షీరబ్రహ్మాష్టకము

హైందవ మహమ్మదీయ సఖ్యమ్ముకొఱకు
సర్వ మానవ ధర్మంబు చాటి చెప్పి,
"ఆలకింపుఁ డమృతపుత్రు లంద" అనెడి
విశ్వధర్మ నిర్ణేత భావింతు నెపుడు.

2

ఎవని యానతి యవన మహీశు లేని
అలరుబెత్తుగా శీర్షములందుఁ దాల్చి,
పాలన మొనర్తురి ధార్మిక ప్రభుత నెఱపి
అట్టి గురునందు నాచిత్తమలరుఁగాక.

3

కులమునకుఁ గాక యోగ్యతకును గుణమ్ము
నకును మన్నన యొసఁగి యంత్యజునకేని,
ఔపనిషదర్థ పీయూష మందఁ జేయు
నట్టి దేశికు చరణమ్ము లాశ్రయింతు.

4

యతులకేగాని ముక్తి, గృహస్థ తతికి
దూరమనెడు నపోహముఁ దొలఁగఁ జేసి,
గేస్తుధర్మమ్ము ప్రకటించు గృహివరేణ్యు
డెపుడు వసియించుఁగాత నా హృదయ సీమ.

5

అల సనాతన ఋషిధర్మ మైన శిల్ప
కర్మ యోగముఁ బూని నైష్కర్మ్య సిద్ధిఁ
జాటె నే కర్మకుశలుఁ డా సంయమీంద్రుఁ
డొసఁగి బ్రోచుత సత్క్రియా యోగదీక్ష.

6

ఘనతరాష్టాంగ యోగంబు గాలి పోయి
శుష్క వేదాంతమున యోగశూన్య మైన
జగమునన్ యోగమార్గ సంస్థాపన మ్మొ
నర్చు యోగేశ్వరుఁడు శరణమ్ము నాకు.

7

ఎవఁడు శ్రుత్యంతముల నెల్ల నేర్పరించి
తెలుఁగు తత్త్వాలలోఁ బ్రబోధించినాఁడొ;
ఆ త్రయీమూర్తి రుచిరపాదాబ్జ సీమఁ
జేరి నటియించుఁగాత నా చిత్త భృంగి.

8

ఆతఁడు తమోరజస్సుల కవల వెలుఁగు
సత్వమూర్తి, త్రయీశిర స్సార రూపి,
వెలుఁగులకు వెల్గు, ప్రణవైక వేద్య నిత్య
తత్త్వ మా వీరగురుఁడు ప్రత్యక్ష మగుత.

భారతీప్రెస్, తెనాలి.